EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 30.5.2012
COM(2012) 326 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Slovakkia 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Slovakkia stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta

{SWD(2012) 326 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Slovakkia 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Slovakkia stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[2],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[3],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta;[4] mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 COM(2012) 325 final
3 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.
4 Nõukogu 26. aprilli 2012. aasta otsus 2012/238/EL.

(3) Nõukogu võttis 12. juulil 2011 vastu soovituse Slovakkia 2011. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Slovakkia ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2011–2014) kohta.

(4) Komisjon võttis 23. novembril 2011 vastu teise iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt strateegiale „Euroopa 2020" tähistab majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise teise Euroopa poolaasta algust. 14. veebruaril 2012 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[5] milles ei nimetatud Slovakkiat liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 2. märtsil 2012 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu rõhutas vajadust konsolideerida eelarvet diferentseeritult ja majanduskasvu soodustavalt, et taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, võidelda töötusega ja kriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(6) 2. märtsil 2012 kutsus Euroopa Ülemkogu laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammidesse ja riiklikesse reformikavadesse.

(7) Slovakkia esitas 30. aprillil 2012 oma stabiilsusprogrammi ajavahemikuks 2012–2015 ja 2012. aasta riikliku reformikava. Selleks et võtta arvesse kõnealuse kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Nõukogu, kelle arvamus põhineb 2012. aasta stabiilsusprogrammile antud hinnangul kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1466/97, on seisukohal, et programmi eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik. See on laias laastus kooskõlas komisjoni 2012. aasta kevadprognoosiga, kuigi viimases ennustatakse 2012. aastal veidi kõrgemat SKP reaalkasvu. Programmis kavandatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus. Eesmärgi täitmiseks on kindlaks määratud vahemeetmed, milleks on 2012. aasta eelarve range rakendamine ja valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamine alla 3 % SKPst aastal 2013, mis on nõukogu seatud tähtaeg ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks. Valitsemissektori eelarvepuudujäägiga seotud eesmärgi saavutamine aastal 2013 võib aga ebaõnnestuda. Programmiga on muudetud keskpika perioodi eelarve-eesmärki tasakaalus eelarvest struktuurse eelarvepuudujäägini 0,5 % SKPst, mida ei suudeta ilmselt programmiperioodi jooksul saavutada. Uus keskpika perioodi eelarve-eesmärk kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid piisaval määral. Programmi (ümberarvutatud) struktuurse eelarveseisundi[6] põhjal konsolideeriti ajavahemikul 2010–2013 igal aastal eelarvet keskmiselt 1,3 % SKPst, mis on kaugelt parem nõukogu soovituses ette nähtud väärtusest; suurem osa konsolideerimisest on kavandatud aastasse 2013. 2013. aasta eesmärgi saavutamine on kahtlane, sest kavandatud tulumeetmed ei pruugi olla piisavad; väikesemahuliste meetmete samaaegne rakendamine võib osutuda keeruliseks ja Slovakkia on varem

[5] COM(2012) 68 final

[6] Tsükliliselt kohandatud eelarveseisund pärast ühekordsete ja ajutiste meetmete arvessevõtmist, arvutatuna komisjoni talituste poolt ümber programmis esitatud teabe alusel ja ühiselt kokkulepitud metoodikat kasutades.

eelarvepuudujäägi eesmärke tagantjärele märkimisväärselt suurendanud. Lisaks võib täiendav kulude üldine vähendamine keskpikas perioodis osutuda saavutamatuks. Aastatel 2014 ja 2015 peaks keskmine iga-aastane eelarve konsolideerimine olema 0,3 % SKPst, mis jääb alla keskpika perioodi eelarve-eesmärgi saavutamata jätnud riikidelt nõutava kohanduse 0,5 % SKPst. Ometi on programmi kohaselt valitsemissektori kulude kasv kaalutlusõiguse alusel võetavaid tulumeetmeid arvestades kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti kulueesmärgiga programmi viimastel aastatel. Valitsemissektori võlg jääb kaugele alla 60 % SKPst. Kuigi Slovakkia võttis vastu eelarvenõukogu asutava õigusakti, ei ole seda seni moodustatud ja õigusakti kulude ülemmäära kohta ei ole seni veel vastu võetud.

(9) Võttes arvesse kahanevaid võimalusi täiendavaks kulupõhiseks konsolideerimiseks ja vajadust toetada pidevat lähenemist kulude kaudu peamistes valdkondades, nagu haridus, innovatsioon ja transpordiinfrastruktuur, on veel võimalusi võtta meetmeid maksubaasi laiendamiseks, maksudest kõrvelehoidmise piiramiseks ja maksude laekumise parandamiseks lühiajalisi kasvuväljavaateid rikkumata. Olulist lisatulu oleks võimalik saada siis, kui suudetaks vähendada käibemaksu alalaekumist, mis on üks suurimaid ELis. Samuti on võimalik suurendada selliste maksude laekumist, mis kasvu kõige vähem kahjustavad, sealhulgas kinnisvara maksustamine ja keskkonnamaksud. Tõhus palgatulu maksustamine sõltub töösuhte liigist. See soodustab paindlikumat töökorraldust, millel on negatiivne lühi- ja pikaajaline mõju avaliku sektori eelarvele.

(10) Slovakkia on ainult osaliselt taganud riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse, sest ta ei ole ellu viinud kavandatud muudatusi oma pensionisüsteemi jooksvalt finantseeritavas pensionisambas. Täielikult rahastatava pensionisamba elujõulisuse suurendamiseks on võetud meetmeid. Ebastabiilne õiguskeskkond, kus varem toimus sageli olulisi muutusi, on põhjustanud arvestatavad kohandamiskulud ja tekitanud täielikult rahastatavas sambas ebakindlust.

(11) Slovakkia ei ole võtnud olulisi meetmeid töötuse probleemi lahendamiseks. Aktiivse tööturupoliitika tõhusust ja riikliku tööhõivetalituse suutlikkust tuleb jätkuvalt suurendada. Samuti on vaja võtta meetmeid eakamate töötajate ja naiste suuremaks osalemiseks tööturul, eelkõige pakkudes lastehoiuteenust. Maksukiil, sealhulgas kõik kohustuslikud maksed, on jäänud madala sissetulekuga töötajate jaoks suhteliselt suureks ja seetõttu ei soovi osa tööotsijatest loobuda sotsiaalabist madalapalgalise töö kasuks.

(12) Haridus- ja koolitussüsteemi madala kvaliteedi parandamiseks on vastu võetud ainult piiratud meetmeid. Selleks et Slovakkias vähendada noorte kõrget töötuse määra, tuleks vastu võtta ja viivitamata rakendada noorte tegevuskava kooskõlas Slovakkia ja komisjoni ühise noorte töötuse töörühma tegevuse tulemustega, sealhulgas reformida kutseharidust ja -koolitust ning kõrgharidust. Slovakkias on võetud vastu ajakohastatud pidevõppe strateegia. Pidevõppes osalejate määra tõstmiseks ei ole siiski võetud kasutusele konkreetseid stiimuleid.

(13) Tõrjutud kogukonnad, sealhulgas romad, on tööturult ja üldharidussüsteemist suures osas kõrvale jäetud ning nad kujutavad endast märkimisväärset kasutamata tööjõupotentsiaali Slovakkia majanduses. Selle probleemi lahendamiseks peaks Slovakkia suurendama jõupingutusi tõrjutud rühmade haridustulemuste parandamiseks ja täiskasvanute taasintegreerimise poliitika tõhustamiseks.

(14) Slovakkia on oluliselt parandanud riigihanke-eeskirjade ja kohtute tegevuse läbipaistvust, kuid kohtumenetlus kestab ikka veel kaua ja on kulukas. Avalike institutsioonide tegevuse üldine kvaliteet on siiski veel madal ja nende suutlikkus väike. Avalikus halduses puudub strateegiline lähenemisviis, personal vahetub sageli ja suutlikkuse suurendamine ei ole piisav. See omakorda takistab poliitika väljatöötamist ja rakendamist ning avalike teenuste osutamist.

(15) Slovakkia on võtnud laiendatud euroala pakti raames hulga kohustusi. Kõnealused kohustused ja 2011. aastal võetud kohustuste täitmine on seotud tööhõive edendamise, konkurentsivõime parandamise, riigi rahanduse jätkusuutlikkuse suurendamise ja rahandusliku stabiilsuse edendamisega. Komisjon on hinnanud laiendatud euroala pakti raames võetud kohustuste täitmist. Soovitustes on arvesse võetud kõnealuse hindamise tulemusi.

(16) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Slovakkia majanduspoliitikat. Komisjon hindas stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Slovakkia fiskaal- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad 1.–7. soovituses.

(17) Võttes arvesse kõnealust hinnangut, on nõukogu läbi vaadanud Slovakkia stabiilsusprogrammi ja tema arvamus[7] selle kohta on väljendatud eelkõige 1. soovituses.

SOOVITAB Slovakkial võtta 2012.–2013. aastal järgmisi meetmeid:

1. Võtta 2012. aastal täiendavaid meetmeid ja määrata kindlaks 2013. aastal vajalikud meetmed ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks jätkusuutlikul viisil ja struktuurse kohandamise tagamiseks, nagu on täpsustatud nõukogu soovitustes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames. Rakendada suunatud kulukärpeid, tagades kasvu soodustava rahastamise ning suurendada jõupingutusi avaliku sektori kulude tõhusamaks muutmiseks. Seejärel tuleks tagada asjakohane struktuurne kohandamine, et liikuda piisavalt kiiresti keskpika perioodi eesmärgi suunas, sealhulgas kulueesmärgi täitmine. Kiirendada eelarvenõukogu moodustamist ja võtta vastu kulude ülemmäära käsitlevad eeskirjad.

2. Parandada maksuseaduse nõuete täitmist, suurendades eelkõige tulumaksu kogumise tõhusust. Vähendada palgatulu maksustamise erinevusi, mis sõltuvad töösuhte liigist, vähendades samuti maksuvähendusi. Siduda kinnisvara maksustamine kinnisvara turuväärtusega. Kasutada enam keskkonnamakse.

3. Veelgi kohandada jooksvalt finantseeritavat pensionisammast, muutes indekseerimismehhanismi, sidudes seadusjärgse pensioniea otseselt eeldatava elueaga ning võttes pensioni arvutamise valemis kasutusele jätkusuutlikkusnäitaja,

[7] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

mis peegeldab demograafilisi muudatusi. Tagada täielikult rahastatava pensionisamba stabiilsus ja elujõulisus.

4. Suurendada riiklike tööturuasutuste haldussuutlikkust, et parandada aktiivse tööturupoliitika suunitlust, kujundamist ja hindamist tagamaks individuaalsemad tööturuteenused noortele, pikaajalistele töötutele, eakamatele töötajatele ja naistele. Tagada lastehoiuteenuste pakkumine. Vähendada madala sissetulekuga töötajate maksukiilu ja kohandada hüvitiste süsteemi.

5. Vastu võtta ja rakendada noorte tegevuskava, milles keskendutakse eelkõige üld- ja kutsehariduse kvaliteedi ja tööturu vajadustele vastavuse parandamisele, võttes kasutusele praktikasüsteemi. Parandada kõrghariduse kvaliteeti selle kvaliteedi tagamise tugevdamise ja tulemustele orienteerituse kaudu.

6. Võtta aktiivseid meetmeid, et kvaliteetne haridus ja alusharidus oleks haavatavate inimrühmade, sealhulgas romade jaoks paremini kättesaadav. Tagada täiskasvanute taasintegreerimine tööturule aktiveerimismeetmete ja suunatud tööturuteenuste, teise haridusvõimaluse andmise ja lühiajalise kutsekoolituse abil.

7. Parandada avalike teenuste kvaliteeti, sealhulgas tõhustades personalijuhtimist. Veelgi lühendada kohtumenetluste kestust ja tugevdada Riigihangete Ameti rolli iseseisva asutusena.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja